

VEGYESEK.

— **Változások rovatainkban.** A «Magyar Pædagogia» ez új évfolyamában a szerkesztőség az elnökség hozzájárulásával némi változásokat léptet életbe. Az egyik változtatás az, hogy a külföldi folyóiratokat ezentúl nem fogjuk összefoglalóan ismertetni. E helyett adjuk számról-számra a nevezetesebb angol, francia és német pædagogiai folyóiratok tartalomjegyzékét, az érdekesebb cikkeket pedig külön cikkekben ismertetjük a «Külföldi Szemle» c. új rovatunkban. Azt hisszük, hogy ezzel külföldi lapszemlénk használhatóbbá és áttekinthetőbbé lesz. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a folyóiratok, melyeknek tartalomjegyzékét közöljük, megtalálhatók és olvashatók részben az orsz. tanszermúzeum és Pædagogiai könyvtárban (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca, Tanítók háza), részben a Fővárosi Pædagogiai könyvtárban (Budapest, központi városház).

Egy másik változtatás pedig, melyet e számmal megkezdünk az, hogy adni fogunk rövidebb könyvismertetéseket is oly könyvekről, melyekről folyóiratunk szűken korlátozott terjedelme miatt hosszabb ismertetést nem közölhetünk. Ezzel azt érzük el, hogy olvasóinkkal sokkal több könyvről fogjuk tájékoztatni, mint azt eddig tehattük.

Reméljük, hogy ez újítások olvasóközönségünk tetszésével fognak találkozni.

*

— **A morálpædagogiai kongresszus,** melyet ősszel Londonban tartottak, némely oldalról éles bírálatban részesül. Így a «Deutsche Schule» 1908 novemberi száma a következőket írja: «Ritkán agitáltak oly sokat és oly zajosan, mint a londoni nemzetközi morálpædagogiai kongresszus érdekében. Az agitációnak meg is volt a sikere. Tekintélyes számú hölgy és úr különböző világrészek művelt és félművelt országaiból — köztük egy kis csoport tekintélyes és érdemes ismert pædagógus, mindenesetre több, mint reméltük, — fölkészültek Londonba, hogy ott négy napon át három nyelven számtalan beszédet szenvedjenek el, s végül körülbelül ép úgy utazzanak vissza, mint ahogy jöttek. A nézetek tisztázásáról, némely vitás pontban való megegyezésről, közös eljárásra való ösztönzéséről, a

tárgyalt kérdések mérhetetlen mennyiségénél és az előadott vélemények chaosánál fogva szó sem lehetett. A kongresszus az ilyen intézmények alaphibájában szenvedett: hiányzott az alap a közös nézetek és a közös gondolkodás számára. S e hiánynak éppen itt kellett legélesebben mutatkoznia, ahol a nevelés és az erkölcs kérdéseiről volt szó. Sok mindent tanulhatunk mindkét téren más népektől, de internacionális morál és internacionális pädagogia — mindkettő csak a legáltalánosabb gondolatokra szorítkozhatnék — mindaddig nem lesz lehetséges, míg nemzeti kultúra van.

S mégis megvolt a londoni kongresszusnak a maga elvitathatatlan érdeme. A mai kulturvilággal szemben határozottan hangsúlyozta; hogy az erkölcsi nevelés kérdését minden nemzet pädagogiája még ma is főkérdésnek tekinti, oly kérdésnek, mely sem a jelenlegi iskola tudományos kulturája, sem a jövő pädagogia-művészi kulturája által el nem intézhető. Bebizonyította, hogy az ifjúság erkölcsi képzése függ a család és iskola egész alkotásától, s hogy ezért nem utolsó sorban az e téren való reformok által kell előmozdítani. S végül nem hagyott kétséget az iránt, hogy a jelenkor hagyományos vallás-oktatása ma már nem elegendő arra, hogy az erkölcsi kulturának, melyre ép e kornak van szüksége, támasztékot nyújtson. Örvendetes, hogy Londonban ehhez az itélethez az iskolai hitköztetés meggyőződészerű hívei is hozzájárultak.»

Mi ehhez a bírálathoz nem fűzünk megjegyzéseket. De jelezzük már is, hogy alkalmunk lesz egyik legközelebbi számunkban a közoktatásügyi kormány három kiküldöttjének hivatalos jelentését közölni, melyből kitűnik, hogy a magyar tudós szemeivel nézve, miben áll a kongresszus jelentősége.

*

— **Érett tanulók orvosi kioktatása.** Hessen nagyhercegségben a ministerium 1908 január 9-én elrendelte, hogy a gimnáziumok, reálgimnáziumok, főreáliskolák végzett növendékei az alkoholélvezet és a nemi kihágások egészségi és erkölcsi veszélyeiről orvosi oktatásban részesüljenek. A Darmstadtban 1907-ben tett kísérletek úgy a hivatalos jelentések, mint a szülők nyilatkozatai szerint annyira beváltak, hogy az oktatást az egész országban általánossá tették.

*

— **Énektanítás a német középiskolákban.** Berlinben a kultuszministeriumban okt. 12-én ankét volt, mely a felsőbb iskolák számára való énektanítási tantervről tanácskozott. Az ankétben részt vettek többsége egyúttal részt vett a császár által kezdeményezett férfikar számára való daloskönyv szerkesztő-bizottságában.